

Szanowni Czytelnicy,

W piątym numerze „Zeszytów Naukowych” prezentujemy opracowania w języku polskim i angielskim, różnorodne pod względem poruszanych zagadnień, wchodzących w zakres kilku dyscyplin z dziedziny nauk społecznych. Poszczególne zagadnienia stanowiące przedmiot rozważań autorów ujęte zostały w różnych kontekstach, m.in. organizacyjnym, branżowym, sektorowym oraz międzynarodowym.

Jarosław Plichta podejmuje problematykę kosztów zarządzania jako kosztów transakcyjnych. Analizuje tę kwestię w kontekście stosowania nowoczesnych technologii oraz mechanizmów współtworzenia wartości. Beata Barczak omawia możliwości zastosowania podejścia sieciowego do analizy portfela projektów i wskazuje nowe kierunki badań nad portfelem projektów wynikające z przyjęcia perspektywy sieciowej. Problem określania celów działalności przedsiębiorstwa podejmuje Krystyna Przybylska, prezentując założenia menedżerskiego oraz behawioralnego podejścia do ich definiowania. Identyfikacja źródeł tworzenia wartości dodanej dla interesariuszy przez doskonalenie łańcucha wartości przedsiębiorstwa stanowi z kolei przedmiot rozważań w artykule Jolanty Walas-Trębacz. Autorka dokonała przeglądu wybranych koncepcji określania głównych źródeł przewagi konkurencyjnej w kontekście wspomnianego już łańcucha wartości.

Zagadnienie zrównoważonego rozwoju, szczególnie w odniesieniu do produktów branży tekstylna-odzieżowej, zaprezentowano w kolejnym artykule, autorstwa Mateusza Kowalskiego i Renaty Salerno-Kochan. Autorzy poruszyli w nim m.in. kwestie outsourcingu produkcji i niskiego poziomu wynagrodzeń pracowników oraz omówili zjawisko *fast fashion*. Jednocześnie wskazano przykłady działań wspierających ideę zrównoważonego rozwoju w tej branży. Janina Filek podejmuje problem dialogu w obszarze działalności gospodarczej z perspektywy społecznej odpowiedzialności biznesu. Rozpatrując antropologiczne, gospodarcze i społeczne cechy dialogu, podkreśla jego istotne znaczenie jako narzędzia rozwoju społeczno-gospodarczego.

Zaangażowanie organizacyjne pozostaje od dłuższego czasu w centrum zainteresowania badaczy i praktyków zarządzania, stanowiąc podstawę kształtowania proefektywnościowych i społecznie odpowiedzialnych zachowań pracowników. Do czynników determinujących zaangażowanie należy poczucie szacunku w rela-

cjach między pracownikami a przełożonymi. Kwestię tę prezentuje Alicja Szczygieł, odnosząc poczucie szacunku do trzech wymiarów zaangażowania: afektywnego, normatywnego i trwania. Odejścia pracowników z organizacji, stanowiące obecnie wyzwanie w zarządzaniu zasobami ludzkimi, są przedmiotem rozważań Anny Dolot. W artykule omówiono koszty związane z rotacją pracowników, wskazano przyczyny leżące u podstaw tego zjawiska oraz działania ukierunkowane na zmniejszenie skłonności pracowników do odchodzenia z organizacji.

Elastyczność rynku pracy w Polsce jest przedmiotem rozważań w artykule Marcina Kawalca. Autor analizuje poziom elastyczności rynku pracy w szerszym kontekście teorii optymalnych obszarów walutowych i wyciąga wnioski, że zdolność rynku pracy do płynnego dostosowania się do zmiennych warunków gospodarczych jest niewystarczająca.

Zoran Kalinić, Vladimir Ranković i Ljubina Kalinić są autorami opracowania na temat wyzwań związanych z rozwojem handlu elektronicznego w Unii Europejskiej, szczególnie przekraczającego granice pojedynczych krajów. Przedmiotem rozważań autorów są czynniki wpływające na elektroniczne zakupy dokonywane przez indywidualnych konsumentów w innych krajach Unii Europejskiej. Elena Rogova i Alina Blinova przedstawiają wyniki analizy efektywności technicznej rosyjskich przedsiębiorstw branży handlu detalicznego w powiązaniu z ich wynikami finansowymi oraz w kontekście wiarygodności kredytowej. Wykorzystanie metody *foresight* w rozwiązywaniu problemów związanych z innowacyjnością i ich wpływem na rozwój gospodarczy na poziomie makro, mezo i mikro podejmują Elena V. Sibirskaya, Katerina A. Shestaeva, Pavel A. Smelov i Lyudmila V. Oveshnikova. Badania innowacyjności przeprowadzono w administracji publicznej oraz w branży high-tech.

Romana Gunkevych analizuje rolę diasporę w rozwoju gospodarczym Ukrainy, w szczególności sektora technologicznego. Przeprowadzone studia teoretyczne oraz badania empiryczne pozwoliły m.in. dokonać identyfikacji motywów zaangażowania się w działania na rzecz rozwoju gospodarczego Ukrainy oraz wskazać różnice między diasporą a innymi inwestorami zagranicznymi.

Problematyka form organizacyjno-prawnych w sektorze finansów publicznych stanowi przedmiot artykułu Marii Kosek-Wojnar i Katarzyny Maj-Waśniowskiej. Część teoretyczna zawiera omówienie kryteriów wyboru formy organizacyjno-prawnej finansowania zadań publicznych oraz podstaw prawnych funkcjonowania agencji wykonawczych i instytucji gospodarki budżetowej, natomiast w części empirycznej poddano analizie wyniki finansowe omawianych form organizacyjno-prawnych w latach 2011–2016 na tle regulacji prawnych. Na tej podstawie dokonano oceny efektywności ich działania w świetle osiągniętych wyników finansowych oraz wskazano rozbieżności pomiędzy regulacjami ustawowymi a praktyką ich stosowania.

Zamykający ten numer „Zeszytów Naukowych” artykuł Ingi Mizdrak stanowi refleksję nad znaczeniem i rolą monologu i dialogu w życiu społecznym. Wskazując kluczową rolę wolności i odpowiedzialności w dialogu, autorka odwołuje się do myśli filozoficznej Martina Bubera i Józefa Tischnera. Podkreśla, że dialog przekracza monologiczne „bycie dla siebie” podmiotu w stronę „bycia dla innego”, a sama rzeczywistość społeczna nabiera wówczas nowego sensu, stając się przestrzenią wzajemności, solidarności i życia wspólnotowego.

Zasygnalizowana powyżej problematyka rozważań zawartych w artykułach składających się na piąty numer „Zeszytów Naukowych” obejmuje wiele zagadnień z zakresu ekonomii, zarządzania i dyscyplin pokrewnych. Zostały one przedstawione z różnych perspektyw badawczych oraz przez pryzmat doświadczeń autorów poszczególnych opracowań, którzy wywodzą się z kilku krajów. Ta różnorodność daje możliwość poznania podobieństw i różnic w podejściu do zagadnień poruszanych w artykułach. Pozostaje mi więc życzyć Czytelnikom przyjemnej lektury.

Prof. dr hab. Aleksy Poczowski
Redaktor naczelny